

Sänd mig!

Luk 5:1-11

¹En gång när Jesus stod vid sjön Gennesaret och folket trängde sig in på honom för att höra Guds ord, ²fick han se två båtar ligga vid stranden. De som fiskade hade lämnat dem och höll på att skölja näten. ³Jesus steg då i en av båtarna, den som tillhörde Simon, och bad honom lägga ut lite från land. Sedan satte han sig ner och undervisade folket från båten. ⁴När han hade slutat tala, sade han till Simon: "Far ut på djupt vatten och lägg ut era nät till fångst." ⁵Simon svarade: "Mästare, vi har arbetat hela natten och inte fått något. Men på din befallning vill jag lägga ut näten." ⁶De gjorde så och fångade en så stor mängd fisk att näten höll på att gå sönder. ⁷Då vinkade de åt sina kamrater i den andra båten att komma och hjälpa dem. Och de kom och fyllde båda båtarna, så att de var nära att sjunka.

⁸När Simon Petrus såg det, föll han ner för Jesus och sade: "Gå bort ifrån mig, Herre, jag är en syndig människa." ⁹Ty han och alla som var med honom hade slagits med häpnad över den fångst de hade fått, ¹⁰också Jakob och Johannes, Sebedeus söner, som fiskade i lag med Simon. Men Jesus sade till Simon: "Frukta inte. Härefter skall du fånga människor." ¹¹Och de drog upp båtarna på land, lämnade allt och följde honom.

Här gick det undan. De drog upp båtarna på land och lämnade rubbet. Petrus hade en svärmor så han borde rimligen ha varit gift. Gick han inte hem och meddelade frun och barnen att han skulle gå med Jesus?

Det var inte ovanligt att en familjefar till en tid vistades tillsammans med en rabbin för att få undervisning. Detta var inte något bara för teologiska experter eller professionella förkunnare. Slakten, klanen, tog då hand om försörjningen och fostran av barnen. Det handlade inte då om kärnfamiljer i vår mening.

Tjänandets villkor

Vi kan ju fundera lite över tjänandets villkor då och nu. Jesus valde ut tolv lärjungar. Av dem skulle en komma att förråda honom och sedan dö. Alltså blev det elva kvar. Dessa elva skulle efter Jesu himmelfärd bli ledare i en snabbt växande församling i Jerusalem.

- 1) Vilken utbildning fick de av Jesus?
- 2) Vilken betydelse fick de för utbredningen av tron på Jesus?

Deras utbildning

Jesus gjorde inte alls så som vi brukar göra. Det framgår bäst av följande text

En gång var Jesus på en plats och bad. När han hade slutat sin bön, sade en av hans lärjungar till honom: "Herre, lär oss att be, liksom Johannes lärde sina

lärjungar." (Luk 11:1)

Jesus undervisade inte om bön förrän lärjungarna bad honom om det. Så går aldrig vår lärjungaträning till. Jesus levde med dem. De såg undren han gjorde och hörde liknelserna. Systematisk bibelundervisning fick de inte förrän efter Jesu uppståndelse.

Han sade till dem: "Så oförståndiga ni är och tröga till att tro på allt som profeterna har sagt. ²⁶Måste inte Messias lida detta för att gå in i sin härlighet?" ²⁷Och han började med Mose och alla profeterna och förklarade för dem vad som var sagt om honom i alla Skrifterna. (Luk 24:25-27)

Och han sade till dem: "Detta är vad jag sade till er, medan jag ännu var hos er: Allt måste uppfyllas som är skrivet om mig i Mose lag, hos profeterna och i psalmerna." ⁴⁵Sedan öppnade han deras sinnen, så att de förstod Skrifterna. ⁴⁶Och han sade till dem: "Det står skrivet att Messias skall lida och på tredje dagen uppstå från de döda, ⁴⁷och att omvändelse och syndernas förlåtelse skall predikas i hans namn för alla folk, med början i Jerusalem. (Luk 24:44-47)

Jesus lärde inte ut någon teknik, inte ens särskilt mycket bibelkunskap. Däremot fick de en solid grund i att lära känna honom.

Filippus sade: "Herre, låt oss få se Fadern, så räcker det för oss." ⁹Jesus svarade: "Så länge har jag varit hos er, och du har inte lärt känna mig, Filippus. Den som har sett mig har sett Fadern. Hur kan *du* säga: Låt oss se Fadern? ¹⁰Tror du inte att jag är i Fadern och att Fadern är i mig? De ord som jag talar till er, talar jag inte av mig själv. Fadern förblir i mig och gärningarna är hans verk. ¹¹Tro mig: jag är i Fadern och Fadern är i mig. Om ni inte kan tro det, så tro för gärningarnas skull. (Joh 14:8-11)

Undervisningen blev alltså inte det vi skulle ha väntat oss

Apostlarnas betydelse

Församlingen i Jerusalem växte snabbt men gick under år 135 efter det andra upproret mot Rom. Då var givetvis alla de första lärjungarna döda. Det hade dock bildats församlingar i omgivningen, främst i Antiokia. Från denna utgick den stora missionsoffensiven. Ledaren framför andra var Paulus och han beskriver noggrant i Galaterbrevet att han inte tog över någon kunskap alls från apostlarna i Jerusalem utan han fick all sin kunskap direkt genom en uppenbarelse av Jesus.

Petrus nämns ju ofta först av de tolv lärjungarna så länge vi rör oss i evangelierna åtminstone de tre första. Vi kunde väntat oss att han hade blivit den främste också efter Jesu himmelfärd i den Jesus-troende gruppen av judar i Jerusalem. Men ganska snabbt tycks Jesu halvbroder ha tagit över sedan han kommit till tro. Och han kännetecknades av stark lagtrohet.

Men när Kefas kom till Antiokia gick jag öppet emot honom, eftersom han stod där dömd. ¹²Ty innan det kom några från Jakob, brukade han äta tillsammans med hedningarna. Men när de hade kommit, drog han sig alltmera undan och höll sig borta från hedningarna av fruktan för de omskurna. ¹³Även de andra

judarna hycklade på samma vis, så att till och med Barnabas drogs in i deras hyckleri. (Gal 2:11-13)

Galaterbrevet skrevs troligtvis tidigt under något av 40-talets sista år. De som kom till Antiokia kan ha representerat en grupp i församlingen som hade Jakob som sitt föredöme och sin ledare eller talesman. Det är inte givet att namnet Jakob gällde hela församlingen. När Paulus kom till Jerusalem år 58 med sin insamlade gåva till församlingens fattiga var det dock lagen som gällde och Jakob var nu tydligen ledare för hela skaran. Lägg märke till att de som ledarskapet nu är rädda för är de medlemmar som just håller strängt på lagen.

Så kom vi till Jerusalem, och bröderna tog emot oss med glädje. ¹⁸Nästa dag gick Paulus tillsammans med oss andra till Jakob, dit också alla de äldste kom. ¹⁹Sedan han hade hälsat dem berättade han utförligt om allt som Gud hade gjort genom hans tjänst bland hedningarna. ²⁰När de hörde det prisade de Gud och sade: "Du ser, broder, att det finns tiotusentals judar som har kommit till tro, och alla håller de strängt på lagen. ²¹Nu har de hört sägas att du lär alla judar ute bland hedningarna att avfalla från Mose och säger till dem att de inte skall omskära sina barn eller leva efter våra seder. ²²Vad gör vi nu? De får under alla förhållanden höra att du har kommit. ²³Följ därför vårt råd. (Apg 21:17-23)

Missionen utgick alltså inte från de tolv apostlarna och inte från Jerusalem annat än indirekt. De tolv var nu endast underordnade ledare medan Jakob var den främste. Församlingen i Jerusalem växte snabbt men togs tydligen över av lagfromma fariséer. Det antas att både Petrus och Paulus blev avrättade i Rom under Neros förföljelser i mitten av 60-talet, troligen år 67. Petrus hade då tydligen lämnat Jerusalem – om han gjort det för gott eller ej vet vi inte. Jakob ställdes enligt Josefus inför Sanhedrin år 62 och stenades sedan till döds.

Slutsats

Ingenting blev så som man kunde väntat sig. I dag är det så viktigt att en ledare har en vision. Det påstås ofta att denna vision är profetiskt ingiven av Gud. Helst skall alla rätta sig efter den och uppfatta den som en seger given på förhand. Gud förväntas alltså numera tala om i förväg vilka mål man skall nå och vilka vägar man skall gå för att komma dit. Så blev det inte för apostlarna i något enda avseende.

Så fungerar det överhuvudtaget inte inom Bibelns pärmar. Ökenvandringen är ett bra exempel på hur allting fick bedömas från dag till dag. Profeterna hade inga visioner. De fick tala vad Herren bjöd dem men de hade inga långsiktiga mål att sträva till. Jesu vandringar i Galiléen och till Jerusalem går svårligen att passa in i en övergripande vision liksom inte heller Paulus resor, än mindre hans vistelser i fängelse. Det blev som det blev men Gud verkade i allt.

Gud hade ensam kontrollen och han lämnade inte ut några stora visioner.

Tjänandets villkor i dag

”Gud har en plan för ditt liv!”

Så sägs det ofta i karismatiska kretsar, oftare i ungdomsgrupper än i andakter på äldreboendet. Man kan undra både vad det i så fall skulle betyda rent praktiskt och var detta står omnämnt i Bibeln. När jag frågat om det senare har jag ofta fått suddiga svar.

Ty hans verk är vi, skapade i Kristus Jesus till goda gärningar, som Gud har förberett, så att vi skall vandra i dem. (Ef 2:10)

Förberedda gärningar måste ju tyda på att Gud har räknat ut precis vad vi skall göra. Alltså har han en plan!? Men Paulus skriver också:

Herren är Anden, och där Herrens Ande är, där är frihet. (2 Kor 3:17)

Ni har inte fått slaveriets ande, så att ni på nytt skulle leva i fruktan. Nej, ni har fått barnaskapets Ande, i vilken vi ropar: "Abba! Fader!" (Rom 8:15)

Vi är förberedda för kärlekens gärningar. Men jag tror att vi i ganska stor omfattning får lov att välja själva vilka kärleksgärningar vi skall göra.

Jag har under åren träffat en del personer som sagt ungefär: "Jag kände en kallelse i min ungdom att åka ut som missionär men jag gifte mig och så blev det aldrig av." Bekännelsen är ofta parad med årtionden av fördömelse, inte från Gud utan från ett i onödan skuldtyngt samvete.

Gud kallar ingen för att han behöver hjälp. Han kallar dig och mig för att vi skall mogna. Ofta är en kallelse ett erbjudande, en invit till ett meningsfullt liv. Ibland händer det att Gud har bestämt sig för att just du skall göra just det eller det. Då kan du inte smita från uppgiften hur du än försöker. Profeten Jona skulle till Nineve. Dit kom han också. Jeremia skriver att han blev så trött på att klaga att han försökte hålla tyst.

Men jag tänkte: Jag vill glömma honom och inte mer tala i hans namn. Då blev det i mitt hjärta som en brinnande eld, instängd i mitt innersta. Jag ansträngde mig att uthärda den men kunde det inte. (Jer 20:9)

Om det inte blev av att man kom in i kallelsen så var den ett erbjudande och inte en Guds tillsägelse.

"Får vi lov att gifta oss?"

"Hur hör man Guds röst? Hur får man tag i den där planen?"

Eftersom Gud vill att du skall mogna till självständighet (vilket inte alls är det samma som självsvåldighet eller arrogans) så är han sparsam med sina direktiv. Man kan bli så infantiliserad (förbarnsligad) att man till sist inte ens kan välja vad man skall ha på smörgåsen utan att fråga Gud. Du lever under nådens och frihetens villkor. Du står inte under lagen och skall inte av ren osäkerhet ställa dig under lagen. Givetvis ber man och frågar Gud inför beslut som inte precis gäller vardagsrutiner. Om han inte svarar får man välja själv och lära sig att urskilja kärlekens alternativ. Det är inte farligt att misslyckas. Jag brukar säga att man lär sig gå genom att trilla.